

Výklad prorockých textů

Texty na tento týden

Mt 5,17–48; 1K 16,20; Mt 4,1–11; L 10,25–28; L 24,25–27.44–49

Rozumíš vždy prorockých textům v Bibli? Proč?

Které biblické texty jsou pro tebe málo srozumitelné?

Co bylo příčinou zklamání učedníků poté, co byl Ježíš ukřižován?

Jak Ježíš zareagoval na zklamání dvou učedníků, se kterými se setkal krátce po svém zmrtvýchvstání?

Jaká byla odezva těchto dvou učedníků na jeho výklad? Co s Ježíšem zažili?

Setkal ses s nějakým nesprávným výkladem proroctví? O co se jednalo?

Úvodní text

Potom začal od Mojžiše a všech proroků a vykládal jim to, co se na něho vztahovalo ve všech částech Písma. (L 24,27)

Po Ježíšově ukřižování a vzkříšení se Kristus připojil ke dvěma zarmouceným učedníkům na cestě do Emaus. Ti se mu vyznali: „A my jsme doufali, že on je ten, který má vykoupit Izrael. Ale už je to dnes třetí den, co se to stalo“ (L 24,21). Učedníci očekávali Mesiáše, který osvobodí Židy od římské nadvlády. Jejich falešné očekávání a následné zklamání pramenilo ze zaujatého a jednostranného výkladu mesiášských proroctví Starého zákona.

Kristus vyřešil nedorozumění těchto dvou učedníků tím, že jim vysvětlil Písmo z širší perspektivy (L 24,25–27). Kristův výklad jim otevřel oči a jejich srdce v nich „hořela“ (L 24,31.32). Později se Ježíš zjevil i větší skupině učedníků v Jeruzalémě a on „jim otevřel mysl, aby rozuměli Písmu“ (L 24,45; viz také L 24,33.36.44–49).

Tyto zkušenosti ukazují, jak důležité je správně rozumět biblickým proroctvím. Nesprávné chápání proroctví může vést k duchovní katastrofě.

Osnova lekce

Lekce se zaměřuje na základní zásady správného výkladu prorockých textů a dalších biblických pasáží. Zdůrazňuje význam jejich studia v literárním a historickém kontextu a ukazuje, že klíčem k jejich správnému pochopení je Ježíš Kristus, který je ústřední postavou celého Písma a naplněním všech jeho zaslíbení.

- Mt 5,17–48: Bible je nejlepším vykladačem sebe sama (neděle)
- Iz 65,17–20; 1K 16,20: Význam historického a literárního kontextu při výkladu Písma (pondělí)
- Gn 3,1–5; Mt 4,1–11: Nebezpečí vytrhávání biblických veršů z kontextu (úterý)
- L 10,25–28: Potřeba pokorného a důsledného studia Božího slova (středa)
- L 24,25–27.44–49: Kristus je klíčem ke správnému výkladu proroctví (čtvrtek)

Neděle 15. listopadu

Bible vykládá sama sebe

Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit. ¹⁸Amen, pravím vám: Dokud nepomine nebe a země, nepomine jediné písmenko ani jediná čárka ze Zákona, dokud se všechno nestane. ¹⁹Kdo by tedy zrušil jediné z těchto nejmenších přikázání, a tak učil lidi, bude v království nebeském vyhlášen za nejmenšího; kdo by je však zachovával a učil, ten bude v království nebeském vyhlášen velkým. (Mt 5,17–19)

Co vše může ovlivňovat náš výklad Písma?

Může Bible tvořit „jeden celek“, když ji psalo tolik autorů, které může dělit až 1600 let? Jaký je tvůj pohled na tuto otázku?

Jak pracoval s textem SZ Ježíš?

Co se můžeme při výkladu Bible učit od Ježíše?

Jak rozumíš tomu, že „Bible vykládá sama sebe“?

Znáš nějaký příklad toho, kdy se Bible vykládá Bibli? Uveď.

Osobní studium

Naše interpretace (výklad) Písma je v mnohém ovlivněna našimi očekáváními a předpoklady. Kdo Bibli chápe jen jako sbírku starověkých textů, snadno přehlédne její vnitřní jednotu. Přijmeme-li však základní princip, že „veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré...“ (2Tm 3,16), budeme jednotlivé knihy chápat jako součást jednoho Božího zjevení. Pak může Bible skutečně vykládat sama sebe.

Přečti si text Mt 5,17–48. Jak Ježíš vysvětlil učení Starého zákona zmíněné v této pasáži?

Mt 5,20-48: Neboť vám pravím: Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevejdete do království nebeského. ²¹Slyšeli jste, že bylo řečeno otcům: ‚Nezabiješ! Kdo by zabil, bude vydán soudu.‘ ²²Já však vám pravím, že již ten, kdo se hněvá na svého bratra, bude vydán soudu; kdo snižuje svého bratra, bude vydán radě; a kdo svého bratra zatracuje, propadne ohnivému peklu. ²³Přinášíš-li tedy svůj dar na oltář a tam se rozpomeneš, že tvůj bratr má něco proti tobě, ²⁴nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem; potom teprve přijď a přines svůj dar. ²⁵Dohodni se se svým protivníkem včas, dokud jsi s ním na cestě k soudu, aby tě neodevzdal soudci a soudce žalářníkovi, a byl bys uvržen do vězení. ²⁶Amen, pravím ti, že odtud nevyjdeš, dokud nezaplatíš do posledního halěře. ²⁷Slyšeli jste, že bylo řečeno: ‚Nezcizoložíš.‘ ²⁸Já však vám pravím, že každý, kdo hledí na ženu chtivě, již s ní zcizoložil ve svém srdci. ²⁹Jestliže tě svádí tvé pravé oko, vyrvj je a odhoď pryč, neboť je pro tebe lépe, aby zahynul jeden z tvých údů, než aby celé tvé tělo bylo uvrženo do pekla. ³⁰A jestliže tě svádí tvá pravá ruka, utni ji a odhoď pryč, neboť je pro tebe lépe, aby zahynul jeden z tvých údů, než aby se celé tvé tělo dostalo do pekla. ³¹Také bylo řečeno: ‚Kdo propustí svou manželku, ať jí dá rozlukový lístek!‘ ³²Já však vám pravím, že každý, kdo propouští svou manželku,

mimo případ smilstva, uvádí ji do cizoložství; a kdo by se s propuštěnou oženil, cizoloží. ³³Dále jste slyšeli, že bylo řečeno otcům: „Nebudeš přísahat křivě, ale splníš Hospodinu přísahy své.“ ³⁴Já však vám pravím, abyste nepřísahali vůbec; ani při nebi, protože nebe je trůn Boží; ³⁵ani při zemi, protože země je podnož jeho nohou; ani při Jeruzalému, protože je to město velikého krále; ³⁶ani při své hlavě nepřisahej, protože nemůžeš způsobit, aby ti jediný vlas zbělel nebo zčernal. ³⁷Vaše slovo buď „ano, ano – ne, ne“; co je nad to, je ze zlého. ³⁸Slyšeli jste, že bylo řečeno: „Oko za oko a zub za zub.“ ³⁹Já však vám pravím, abyste se zlým nejednali jako on s vámi; ale kdo tě uhodí do pravé tváře, nastav mu i druhou; ⁴⁰a tomu, kdo by se s tebou chtěl soudit o košili, nech i svůj plášť. ⁴¹Kdo tě donutí k službě na jednu míli, jdi s ním dvě. ⁴²Kdo tě prosí, tomu dej, a kdo si chce od tebe vypůjčit, od toho se neodvracej. ⁴³Slyšeli jste, že bylo řečeno: „Milovati budeš bližního svého a nenávidět nepřítele svého.“ ⁴⁴Já však vám pravím: Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují, ⁴⁵abyste byli syny nebeského Otce; protože on dává svému slunci svítit na zlé i dobré a déšť posílá na spravedlivé i nespravedlivé. ⁴⁶Budete-li milovat ty, kdo milují vás, jaká vás čeká odměna? Což i celníci nečiní totéž? ⁴⁷A jestliže zdravíte jenom své bratry, co činíte zvláštního? Což i pohané nečiní totéž? ⁴⁸Buďte tedy dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec.

Při povrchním čtení Mt 5,17–48 může vzniknout dojem, že Ježíš nahrazoval učení Starého zákona nějakým vlastním novým učením. Pozornější čtení však jasně ukazuje, že Ježíš odhaloval duchovní hloubku Starého zákona. V tomto smyslu naplňoval zaslíbení z Jr 31,31–33, že díky nové smlouvě bude Boží zákon vložen do mysli a zapsán do srdcí jeho lidu (porovnej s Žd 8,8–10; 10,16).

Bible často sama nabízí výklad svých vlastních textů. Někdy se výklad dané pasáže nachází přímo ve stejné knize jako konkrétní text. Například v Da 2 nacházíme popis tajuplného snu krále Nebúkadnesara (Da 2,31–35), po kterém následuje jeho výklad (Da 2,36–45). Podobně v Mt 13 po podobenství o rozséváči (Mt 13,1–9) následuje Ježíšův výklad tohoto podobenství (Mt 13,18–23).

Někdy výklad poskytne až později jiný prorok. Například 2Pa 36,22.23 potvrzuje naplnění Jeremjášova proroctví o sedmdesáti letech, jak bylo předpovězeno v Jr 25,11.12 a Jr 29,10. Mnohé starozákonné předobrazy se naplnily v Kristu a mnohé pasáže Starého zákona jsou vyloženy v Novém zákoně.

„Starý zákon je evangelium v obrazech a symbolech. Nový zákon je ukazuje ve skutečnosti. Oba jsou stejně důležité.“ (2SM 104) Nový zákon je skutečně inspirovaným vykladačem Starého zákona.

Aplikace

Proč je při studiu Bible klíčové uvědomovat si naše předporozumění? Proč musí být naším nejdůležitějším předpokladem to, že jí důvěřujeme jako Božímu slovu a že ona má soudit nás, ne my ji?

Pondělí 16. listopadu

Historický a kulturní kontext

Hle, já stvořím nová nebesa a novou zemi. Věci minulé nebudou připomínány, nevstoupí na mysl. ¹⁸Veselte se, jásejte stále a stále nad tím, co stvořím. Hle, já stvořím Jeruzalém k jásotu a jeho lid k veselí. ¹⁹Já budu nad Jeruzalémem jásat a veselit se ze svého lidu. Nikdy víc už nebude v něm slyšet pláč ani křik. ²⁰Nikdy už tam nebude dítě, které zemře v několika dnech, ani stařec, který by se nedožil plnosti věku, protože bude mladíkem, kdo zemře ve stu letech. Ale hříšník, byť stoletý, bude zlořečen. (Iz 65,17–20)

Jak bys popsals význam termínu „historický kontext“?

Co si máme představit pod pojmem „kulturní kontext“?

Jak nás historický kontext chrání před mylným výkladem dnešního textu?

Co se pokusil prorok Izajáš těmito slovy sdělit lidem v Izraeli?

Pavel píše o „svatém políbení“. Co se tím v jeho kulturním prostředí mínilo?

Proč musíme při aplikaci některých textů Bible brát ohled na prostředí, ve kterém žijeme?

Jak můžeme dát lidem v dnešní kultuře najevo, že jsou v našem společenství nejen přijímáni, ale i „milováni“?

Osobní studium

Jak rozumíš úvodnímu textu (Iz 65,17–20)? Co znamená, že až Bůh stvoří nová nebesa a novou zemi, „bude mladíkem, kdo zemře ve stu letech“ (Iz 65,20)?

Pokud bychom vytrhli Iz 65,20 z jeho historického pozadí, mohli bychom snadno předpokládat existenci smrti a hříšníků na novém nebi a nové zemi. Takový výklad by však odporoval jiným Izajášovým proroctvím, že spravedliví mrtví budou vzkříšeni (Iz 26,19) a že smrt a smutek nakonec přestanou existovat (Iz 25,8; 65,19).

Text Iz 65,20 je zjevně psán symbolickým jazykem. Vždyť který mladík má sto let? Místo toho, čteme-li Iz 65,17–20 v jeho historickém kontextu, můžeme rozpoznat, že verš poeticky poukazoval na požehnání, které měl izraelský národ dostat, ale pouze pod podmínkou, že zůstane věrný ustanovením smlouvy (srov. Dt 28). Podobně jako Ježíš v Mt 24 propojil blízké události s těmi pozdějšími, Izajáš zde dělá totéž a ukazuje, že to, co se mělo stát tehdy, mělo být předzvěstí nových nebes a nové země.

V Izajášově podání proto není nové stvoření výlučně záležitostí budoucnosti. Boží dílo obnovy vstupuje do lidských dějin už nyní prostřednictvím vykoupení a odpuštění. Verš oznamuje, že již nyní, v současné existenci Izraele, Bůh vítězí nad smrtí. Tato myšlenka je vyjádřena zaslíbením dlouhého života a odstraněním dětské úmrtnosti (Iz 65,20). To vše však jen předznamenávalo to, co nakonec přijde.

Přečti si 1K 16,20. Jak máme tento text aplikovat na naši současnou dobu a kulturu?

1K 16,20: *Pozdravují vás všichni bratři. Pozdravte se navzájem svatým políbením.*

I pochopení tohoto verše vyžaduje vnímání jeho historického a kulturního kontextu. V řecké kultuře novozákonní doby doprovázel pozdrav mezi příbuznými a blízkými přáteli polibek. Pavel dává pokyny pro tento vřelý a láskyplný pozdrav mezi křesťanskými věřícími v Ř 16,16; 1K 16,20; 2K 13,12 a 1Te 5,26. Z kontextu můžeme vyvodit biblický princip srdečného pozdravu věřících, aby se cítili součástí Boží rodiny. V některých kulturách by líbání bylo nevhodné a kulturně přijatelnější by bylo podání ruky, objetí nebo úklona. Bez ohledu na kulturní vyjádření nás však Pavel povzbuzuje, abychom při setkání dávali lidem najevo, že jsou přijatí a milováni.

Aplikace

Jakým konkrétním projevem úcty a přijetí můžeš dnes ve tvém sboru někomu pomoci, aby se cítil jako součást Boží rodiny?

Úterý 17. listopadu

Literární kontext

Nejzchytralejší ze vši polní zvěře, kterou Hospodin Bůh učinil, byl had. Řekl ženě: „Jakže, Bůh vám zakázal jíst ze všech stromů v zahradě?“ ²Žena hadovi odpověděla: „Plody ze stromů v zahradě jíst smíme. ³Jen o plodech ze stromu, který je uprostřed zahrady, Bůh řekl: „Nejezte z něho, ani se ho nedotkněte, abyste nezemřeli.““ ⁴Had ženu ujišťoval: „Nikoli, nepropadnete smrti. ⁵Bůh však ví, že v den, kdy z něho pojíte, otevrou se vám oči a budete jako Bůh znát dobré i zlé.“ (Gn 3,1–5)

Jak bys česky vyjádřil, co je to ten kontext?

Co se myslí tím „literárním kontextem“?

Jakou léčku nastražil had na naše prarodiče v ráji?

Proč se při čtení bible musíme zabývat i literárním kontextem?

Kdy ti naposledy pomohl „kontext“ správně pochopit biblický text, který ti sám o sobě nedával smysl? Poděl se s námi.

Proč někdy lidé (i ďábel) záměrně vytrhávají „Boží slovo“ z kontextu?

Jak se tomuto nebezpečí můžeme bránit?

Znalost Bible je velkou pomůckou v boji proti nesprávným výkladům. Jakými způsoby ji můžeme zvyšovat a zdokonalovat?

Autor zmiňuje i „teologický kontext“. Co to je a kde se s ním setkáváme?

Osobní studium

Známa kazatelská anekdota hovoří o muži, který čelil vážným problémům a chtěl poznat Boží vůli. Otevřel Bibli a náhodně položil prst na verš Mt 27,5: „[Jidáš] šel a oběsil se.“ Tento text ho zaskočil, proto zopakoval tentýž postup ve snaze najít povzbudivější poselství, ale jeho prst přistál na L 10,37: „Ježíš mu řekl: „Jdi a jednej také tak.““ Oba verše jsou pravdivými výroky Písma, ale je třeba jim rozumět v kontextu.

Často ke zkreslení biblických poselství dojde tak, že se text vytrhne z jeho literárního kontextu. Takový přístup pak otevírá možnost chybných výkladů Bible.

Přečti si Gn 3,1–5 a Mt 4,1–11. Jak satan překroutil Boží slova tím, že je použil mimo kontext?

Mt 4,1–11: Tehdy byl Ježíš Duchem vyveden na poušť, aby byl pokoušen od ďábla. ²Postil se čtyřicet dní a čtyřicet nocí, až nakonec vyhladověl. ³Tu přistoupil pokušitel a řekl mu: „Jsi-li Syn Boží, řekni, ať z těchto kamenů jsou chleby.“ ⁴On však odpověděl: „Je psáno: „Ne jenom chlebem bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst.““ ⁵Tu ho vezme ďábel do svatého města, postaví ho na vrcholek chrámu ⁶a řekne mu: „Jsi-li Syn Boží, vrhni se dolů; vždyť je psáno: „Svým andělům dá příkaz a na ruce tě vezmou, abys nenarazil nohou na kámen!““ ⁷Ježíš mu pravil: „Je také psáno: „Nebudeš pokoušet Hospodina, Boha svého.““ ⁸Pak ho ďábel vezme na velmi vysokou horu, ukáže mu všechna království světa i jejich slávu ⁹a řekne mu: „Toto

všechno ti dám, padneš-li přede mnou a budeš se mi klanět.“¹⁰Tu mu Ježíš odpoví: „Jdi z cesty, satane; neboť je psáno: „Hospodinu, Bohu svému, se budeš klanět a jeho jediného uctívat.““¹¹V té chvíli ho ďábel opustil, a hle, andělé přistoupili a obsluhovali ho.

Někteří lidé sice přistupují k Bibli upřímně, ale kvůli nedostatku znalostí zkreslují její poselství. Jiní to dělají úmyslně, tak jako satan ve dvou případech zmíněných v textech výše. Bez ohledu na motivaci je výsledek vždy škodlivý.

V zahradě Eden (Gn 3,1–5; porovnej se Zj 12,9) se satan zjevil Evě jako přitažlivý a zvědavý had schopný mluvit lidskou řečí. Tím, že vytrhl Boží slova z jejich původního kontextu, je satan nejprve zobecnil a poté nabídl svůj vlastní lživý výklad.

Když byl Ježíš vyveden Duchem svatým na poušť (Mt 4,1–11; L 4,1–13), „*satan přišel na poušť jako anděl světla, aby Krista pokoušel*“. (RH, 18. prosinec 1888) V rozhovoru s Kristem citoval Ž 91,11.12 tak, aby vyvolal nesprávný dojem, že Bůh ochrání i ty, kteří se úmyslně vystavují nebezpečným situacím.

Události v Edenu i na poušti připomínají, že velký spor mezi dobrem a zlem se vede také o správný výklad Božího slova. Proto musíme dbát na to, abychom při snaze porozumět jednotlivým biblickým textům vždy vycházeli z jejich literárního i teologického kontextu.

Aplikace

Proč se musíme vyhýbat pokušení vytrhávat biblické verše z kontextu? Proč je nebezpečné snažit se takovým způsobem dokazovat svou pravdu, bez ohledu na to, zda je náš názor správný?

Středa 18. listopadu

Význam textu

*Tu vystoupil jeden zákoník a zkoušel ho: „Mistře, co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?“²⁶ Ježíš mu odpověděl: „Co je psáno v Zákoně? Jak to tam čteš?“²⁷ On mu řekl: „Miluj Hospodina, Boha svého, z celého svého srdce, celou svou duší, celou svou silou a celou svou myslí“ a „miluj svého bližního jako sám sebe.“²⁸ Ježíš mu řekl: „Správně jsi odpověděl. To čin a budeš živ.“
(L 10,25–28)*

Často slyším, že Bible je příliš hluboká na to, abychom jí rozumli. Co si o tom myslíš?

Základní informací Bible je, že nás Bůh miluje a v osobě Ježíše Krista nám všem nabízí milost. Myslíš, že to může pochopit i malé dítě? Proč?

Zákoník se rozhodl zkoušet Ježíše ze znalostí Písma. Jaký měl motiv?

Jaký vliv má naše motivace na to, jak pochopíme čtený text?

S jakou touhou máme studovat Bibli? Proč?

Souhlasíš s tvrzením autora, že „nikdo z nás není vlastníkem pravdy“? Proč? Proč je při našem studiu Bible potřebná kombinace důslednosti a pokory?

Osobní studium

Všichni křesťané by měli rozumět Bibli. Písmo je dostatečně jasné, aby všichni lidé pochopili cestu spasení. Zároveň je však dostatečně hluboké, aby bylo neustálou výzvou i pro ty nejbystřejší myslí. Písmo je nevyčerpatelným zdrojem poznání Boha.

Někteří lidé tvrdí, že Bibli není třeba vykládat. Kdyby tomu tak bylo, proč by se Ježíš v úvodním textu (L 10,25–28) ptal znalce Zákona: „Co je psáno v Zákoně? Jak to tam čteš?“ (L 10,26).

Abychom pochopili skutečný význam textu, měli bychom co nejlépe rozumět významu použitých slov. Potom bychom měli vzít v úvahu jejich smysl v rámci příslušného literárního kontextu, celkového biblického kontextu i historicko-kulturního prostředí. Naše závěry by zároveň měly být v plném souladu s celkovým učením Písma. Porovnávání paralelních textů – jak se to často děje ve čtyřech evangeliích – může obohatit naše porozumění.

Porovnej Mt 5,43–48 s L 6,27–36. Jak nám kontext Mt 5,43–48 a paralelní text L 6,36 pomáhají lépe pochopit význam slova „dokonalí“ v Mt 5,48?

Mt 5,43–48: *Slyšeli jste, že bylo řečeno: „Milovati budeš bližního svého a nenávidět nepřítele svého.“⁴⁴ Já však vám pravím: Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují,⁴⁵ abyste byli syny nebeského Otce; protože on dává svému slunci svítit na zlé i dobré a déšť posílá na spravedlivé i nespravedlivé.⁴⁶ Budete-li milovat ty, kdo milují vás, jaká vás čeká odměna? Což i celníci nečiní totéž?⁴⁷ A jestliže zdravíte jenom své bratry, co činíte zvláštního? Což i pohané nečiní totéž?⁴⁸ Budte tedy dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec.*

L 6,27–36: *Ale vám, kteří mě slyšíte, pravím: Milujte své nepřátele. Dobře číňte těm, kteří vás nenávidí. ²⁸Žehnejte těm, kteří vás proklínají, modlete se za ty, kteří vám ubližují. ²⁹Tomu, kdo tě udeří do tváře, nastav i druhou, a bude-li ti brát plášť, nech mu i košili! ³⁰Každému, kdo tě prosí, dávej, a co ti někdo vezme, nepožaduj zpět. ³¹Jak chcete, aby lidé jednali s vámi, tak jedněte vy s nimi. ³²Jestliže milujete jen ty, kdo vás milují, můžete za to očekávat Boží uznání? Vždyť i hříšníci milují ty, kdo je milují. ³³Číníte-li dobře těm, kteří dobře činí vám, můžete za to očekávat Boží uznání? Vždyť totéž činí i hříšníci. ³⁴Půjčujete-li těm, u nichž je naděje, že vám to vrátí, můžete za to čekat Boží uznání? Vždyť i hříšníci půjčují hříšníkům, aby to zase dostali nazpátek. ³⁵Ale milujte své nepřátele; číňte dobře, půjčujte a nic nečekejte zpět. A vaše odměna bude hojná: budete syny Nejvyššího, neboť on je dobrý k nevďěčným i zlým. ³⁶Budte milosrdní, jako je milosrdný váš Otec.*

Jednou z nejdůležitějších vlastností věrného vykladače Písma je kombinace důslednosti a pokory. Pamatujme, že nikdo z nás není vlastníkem pravdy. Slovy apoštola Pavla, „*nyní vidíme jako v zrcadle, jen v hádance*“ (1K 13,12).

Vždy bychom měli usilovat o zdravé učení (2Tm 4,1–5). Klíčovým principem, který bychom měli dodržovat a z něhož bychom měli vycházet, je zaměřit se na to, čemu rozumíme a co je zřejmé. To nám v mnoha případech pomůže pochopit skutečnosti, které nám zatím jasné nejsou. Zatímco žijeme zde na zemi, vždy budeme mít mnoho nezodpovězených otázek. Konečné, uspokojivé odpovědi dostaneme až ve věčnosti.

Aplikace

Vzpomeneš si na situaci, kdy jsi dlouho nerozuměl tomu, co Bůh ve tvém životě dělal, a odpověď přišla až mnohem později? Jak ti tato zkušenost může pomoci důvěřovat Bohu i tam, kde zatím nerozumíš všemu, co čteš v Bibli?

Čtvrtek 19. listopadu

Výklad Písma

A on jim řekl: „Jak jste nechápaví! To je vám tak těžké uvěřit všemu, co mluvili proroci! ²⁶Což neměl Mesiáš to vše vytrpět, a tak vejít do své slávy?“ ²⁷Potom začal od Mojžíše a všech proroků a vykládal jim to, co se na něho vztahovalo ve všech částech Písma. (L 24,25–27)

Jak Ježíš použil texty Písma, když se setkal se zklamanými učeníky?

Už ti někdy text Bible pomohl překonat nějaké zklamání? Uveď příklad.

Ježíš i ve svých kázáních často používal texty Písma. Proč to dělal?

Z evangelií je patrné, že Ježíš chtěl, aby naše víra stavěla raději na Písmu než na zázracích. Co ho k tomu motivovalo?

Na čem je založená tvá víra v to, že jsi Bohem milován?

Jaké dva cíle máme sledovat při studiu Bible? Proč?

Ježíš slíbil, že nás Duch svatý bude uvádět do „veškeré pravdy“. Jak tomu rozumíš?

Osobní studium

Naše studium Bible by se mělo zaměřovat na dva hlavní cíle: osobní duchovní růst a vedení druhých ke vztahu s Ježíšem. Kristus charakterizoval pravého křesťana jako toho, koho Duch svatý uvádí „do veškeré pravdy“ (J 16,13), kdo žije „každým slovem, které vychází z Božích úst“ (Mt 4,4), a kdo učí jiné všechno, co nám přikázal (Mt 28,20).

Přečti si L 4,16–30 a L 24,25–27.44–49. Co se můžeme naučit z toho, jak Ježíš vykládal Písmo?

L 4,16–30: *Přišel do Nazareta, kde vyrostl. Podle svého obyčeje vešel v sobotní den do synagógy a povstal, aby četl z Písma. ¹⁷Podali mu knihu proroka Izaiáše; otevřel ji a našel místo, kde je psáno: ¹⁸„Duch Hospodinův jest nade mnou; proto mne pomazal, abych přinesl chudým radostnou zvěst; poslal mne, abych vyhlásil zajatcům propuštění a slepým navrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu, ¹⁹abych vyhlásil léto milosti Hospodinovy.“ ²⁰Pak zavřel knihu, dal ji sluhovi a posadil se; a oči všech v synagóze byly na něj upřeny. ²¹Promluvil k nim: „Dnes se splnilo toto Písmo, které jste právě slyšeli.“ ²²Všichni mu přisvědčovali a divili se slovům milosti, vycházejícím z jeho úst. A říkali: „Což to není syn Josefův?“ ²³On jim odpověděl: „Jistě mi řeknete toto přísloví: Lékaři, uzdrav sám sebe! O čem jsme slyšeli, že se dalo v Kafarnaum, učiň i zde, kde jsi doma.“ ²⁴Řekl: „Amen, pravím vám, žádný prorok není vítán ve své vlasti. ²⁵Po pravdě vám říkám: Mnoho vdov bylo v Izraeli za dnů Eliášových, kdy se zavřelo nebe na tři a půl roku a na celou zemi přišel veliký hlad. ²⁶A k žádné z nich nebyl Eliáš poslán, nýbrž jen k oné vdově do Sarepty v zemi sidónské. ²⁷A mnoho malomocných bylo v Izraeli za proroka Elizea, a žádný z nich nebyl očistěn, jen syrský Námán.“ ²⁸Když to slyšeli, byli všichni v synagóze naplněni hněvem. ²⁹Vstali, vyhnali ho z města a vedli ho až na sráz hory, na níž bylo jejich město vystavěno, aby ho svrhli dolů. ³⁰ On však prošel jejich středem a bral se dál.*

L 24,44–49: Řekl jim: „*To jsem měl na mysli, když jsem byl ještě s vámi a říkal vám, že se musí naplnit všechno, co je o mně psáno v zákoně Mojžíšově, v Prorocích a Žalmech.*“ ⁴⁵Tedy jim otevřel mysl, aby rozuměli Písmu. ⁴⁶Řekl jim: „*Tak je psáno: Kristus bude trpět a třetího dne vstane z mrtvých; ⁴⁷v jeho jménu se bude zvěstovat pokání na odpuštění hříchů všem národům, počínajíc Jeruzalémem.*“ ⁴⁸Vy jste toho svědky. ⁴⁹Hle, sesílám na vás, co slíbil můj Otec; zůstaňte ve městě, dokud nebudete vyzbrojeni mocí z výsosti.“

Ježíš Kristus byl, stále je a vždy bude „cesta, pravda i život“ (J 14,6). Přesto bylo jeho kázání pevně ukotveno v Písmu. Například v Mk 1,14.15 se píše: „*Když byl Jan uvězněn, přišel Ježíš do Galileje a kázal Boží evangelium: „Naplnil se čas a přiblížilo se království Boží. Čiňte pokání a věřte evangeliu.*““ „Čas“ v textu jasně poukazoval na události popisované v Da 9, 24–27. V kázání na hoře (Mt 5–7) Ježíš citoval Ex 20,13.14 (Mt 5,21.27). V L 4 Ježíš cituje Iz 61,1.2. Ježíš byl kazatelem, který se držel Písma jako autority.

Jiný příklad nacházíme ve Sk 8, kde se říká, že etiopský dvořan „se přijel poklonit Bohu do Jeruzaléma“ (Sk 8,27; ČSP). To znamená, že znal židovské náboženství a alespoň některé z jeho obřadů. Dokonce vlastnil opis knihy proroka Izajáše, který si během cesty domů dychtivě četl. Přesto nedokázal pochopit proroctví o služebníkovi, který nesl hřích, a proto hledal někoho, kdo by mu jej vysvětlil.

Tato zkušenost nás učí několika důležitým skutečnostem:

1. samotné čtení Písma nemusí vždy vést k hlubšímu porozumění textu.
2. při studiu Písma se můžeme a měli bychom se učit jeden od druhého.
3. máme osobní povinnost sdílet věrně biblická poselství s ostatními.

Filipův výklad knihy proroka Izajáše a dalších starozákonních pasáží vedl dvořana ke křtu (Sk 8,35–39; porovnej se Ž 51,11–13). Náš výklad Písma by měl mít stejný cíl (viz J 17,17).

Aplikace

Ačkoli někdy potřebujeme pomoc k správnému porozumění biblických textům vždy musíme být sami dostatečně přesvědčeni o tom, čemu věříme. Proč tomu tak je?

Pátek 20. listopadu

Čtení spisů Ellen Whiteové

Jak máme číst spisy Ellen Whiteové? Zde je několik pokynů, jak správně rozumět jejím spisům a jak je aplikovat do svého života.

Za prvé, začněme s modlitbou, pozitivním postojem a otevřenou myslí, ne s pochybnostmi. Nastavení naší mysli je jako sklo brýlí, které zbarvuje vše, co slyšíme, čteme a vidíme. Potřebujeme, aby naše myšlení vedl Duch svatý. Jak poznamenala samotná Ellen Whiteová: „Zkoumáš-li Písmo jen proto, abys v něm našel potvrzení svých názorů, nikdy nepoznáš pravdu. Čti Písmo, abys poznal, co říká Pán.“ (COL 112; PM 54) Totéž platí i o tom, co napsala ona.

Za druhé, berme v úvahu kontext toho, co čteme. Lidé často zakládají své chápání spisů Ellen Whiteové na části odstavce nebo jedné větě vytržené z původního historického nebo literárního kontextu. Ellen Whiteová napsala, že „je třeba brát v úvahu čas a místo“ (1SM 57). Nešťastná praxe ignorování kontextu způsobila a stále způsobuje některým členům církve velké problémy.

Za třetí, zaměřte se na principy. Co je hlavní myšlenkou, kterou pisatelka v konkrétní pasáži zdůrazňuje? Například v roce 1894 napsala členům sboru v Battle Creeku ve státě Michigan a odsuzovala kupování jízdních kol. (viz 8T 50–53) Princip, který se Ellen G. Whiteová snažila podpořit, bylo zodpovědné hospodaření s prostředky svěřenými Bohem, například penězi (v té době byla kola velmi drahá).

Za čtvrté, prostudujeme si vše, co Ellen Whiteová k danému tématu napsala. Jednotlivé výroky je třeba chápat ve světle celého jejího díla. Během svého života vyjadřovala politování nad zneužíváním jejích spisů. Sama opakovaně upozorňovala, že její výroky bývají někdy vytrhávány ze souvislostí a používány k podpoře názorů, které nikdy nezastávala (1SM 44).

A konečně, ujistěte se, že Ellen G. Whiteová skutečně daná slova řekla. Mnoho citátů, které jsou jí připisovány, nikdy nenapsala. Nejjistějším způsobem, jak si ověřit, zda to, co čteme, pochází od Ellen Whiteové, je hledat odkaz na zdroj. Když ověříme, kde se daný text nachází, můžeme jej zkoumat pomocí výše uvedených principů.

V prorockých spisech Ellen G. Whiteové jsme dostali úžasný dar. Je velmi důležité, abychom je četli správně. Mohou být – a také jsou – požehnáním pro miliony lidí. Je tragické, když jsou zneužívány a nesprávně aplikovány.

Více informací naleznete na stránce <https://whiteestate.org/absg/8>.

Čím tě obohatilo tvoje osobní studium této lekce?

Proč máme podle EGW „zkoumat Písmo“?

Jak by se tato lekce měla promítnout do studia Bible a spisů EGW? Co z toho považuješ za nejdůležitější, abychom jí správně porozuměli?

Jak hodnotíš naši dnešní diskusi? Co tě napomenulo a co potěšilo?

Západ slunce: 16¹³